

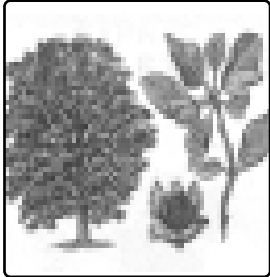

Хвэт тохыушыкыуейдэс Дужэдгьэр Хьусен фегьэццыху

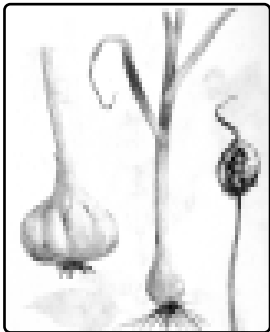
Кьэжыгьэ хуц хьуэхэр

(Кьэжыгьэр, Пэццэдээр №№11-12-хэм итш).

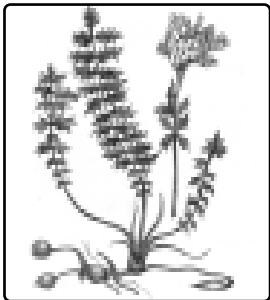
Пццый (Буковий орех)

Соццэ сэ фы дьдэр Кьэжыгьэ пццый, Ар жьг лгьэг дьдэш, Зэвгьэццэнум - бкейрш. Пццый эсвр зэрхьху Жьгым кьыпоццш. Тькьу ар хушцэнш, Дэ кьупцэун лгьэш, Ауэ мыгьэлыгьуу Пццым, шхьэр егьэуэ, Гьэлыгьуэуэ шхьт ар - Унэм тхэмьбыл уз.

Бжыныху (Чеснок посевной)

Зимьхушхуэ шьцэу Кьыццэжынкьым, Бжыныхушхуэ дьцыгьуу Шьгт дьр урикьху, А бжыныхум занццэу Кьуэтер уз кьэуат, Тьдэуегьэр унэм Абы шьуегьэгьт, Пьхуэсхуэ, псчэ Бэпкьтэпкьхэм Хуабкьу хуэсбэцш, Гур фьбуэ лэжэнымкн Сэбэл хуэ зэпцтш, Шхы махуэ кьэсхуэкэ Хьэдигт е хьэдигтш, Узыншагьу унэм Хингьхуэцц хуадиг, Уеблэм бауэ кьэццэр Абы егьэхьуж, Шхынхэм унгу хуэмькьуэм, Кьуэтер гукьыдэж!

Сэтэней (Лабазник шестилепестной)

И дахагьэм хуэдэун Куэдэм ар и хушхуэцц, Егьэхьуж унэгьэр, Шьфэ кьыпцэтер, Ифцц ар тэмькьыдэм,

Ун жьжкьейр узам, Ар зэбгьэццыхуэунум - Зыпццыхьэж мькьуэпцэм, Хужь дахуу гьэгьуэуэ, Кьосыр ун бэццэццэм.

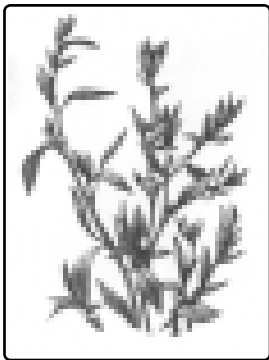
Кхьуейхьэбыкьуэ (Мальва)

Кхьуейхьэбыкьуэ удьыр Гьэгьэм пьасу кьэццухуэагьэ, Шьху-гьуэжкьыфаш, Ар унэгьэм нгьтгьэхьамэ, егьэхьуж, Жьжкьей узымкн гунэсц, Шьфэ бжыбжкьэмкн бэлыхьц.

Нартыху (Кукуруза)

Соццыху фьбуэ сэ нартыху, Ар согэжкн сэ гьэ кьэсхуэ, Нэхь тельдыжэр и шхьэцгьуээрш, Кьыдидэмэ, пццхьну и гьуэцц - Хуэейм гьэуэ, хуэейм гьэжэ, Егьэхьужар зэз мылажкьэр, Ар гьуэмылэу зарахьжкьэ, Пцгьэгьуэцц ньбэ лажьэр, Нартхэм гьандэрэ яццыху, Арац шьыфашар - нартыху.

Кьазудз (Спорыш)

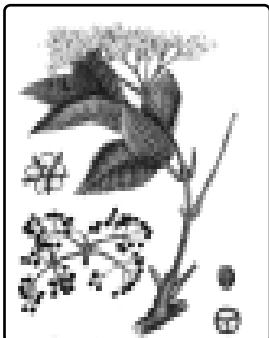
Пццантгьэм кьышчок ар, Зэреджэр кьазудзш, Хужьжыин шьцэш, Мьр гьуэгуэнаццшудэцш, Езым пхуэмыбжыну Тхэмэ цыкьлхэр тэцш, Шьхуэам гьэгьа цыкьлхэр Пгьагьу кьудейун хэццш, Мнэ абдеж нэхь хуэзуу Япкьэр кьыпцэушц,

Дыгыи тумьгьапсэу Гьэгьуэццыйн хуэцц, И хушхуэцц псчэ Бэпкьтэпкьым, Уеблэмэ жьан узам, Мьвэ дэнэ хьэпн, Тьншу кьыхегьэжкн, Шьфэм кьыпцэ иэм - Ари трегьэжкн.

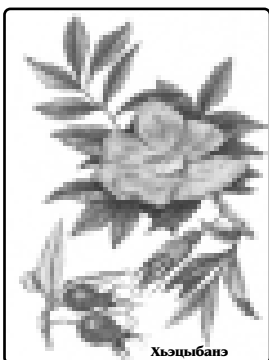
Пьж (Тёрн)

Уэфэм хуэдэпгьейуэ, Пьж гьуэтер мьтгьагэ, Е гьэццэрццэуэ, Зи зимьгьэпэгэ, Ауэ а гьурц кьуэцэм Уеплэм - пьжкьэр пьэцш, Эццэжэ ямышкьунун Банкьэр ятэцш, Ар мьхьуэу уедакьэм, Уэзригьэццш, Жэп техауэ пццхьэмэ, Игьуэцц - унэгьэхьэцц, Ар нэнэ кьыкьуэсхьэмэ, Тхуэццыйр мэрэжэ, Кофе кьыхешкьыкьыр, Е хьдольхьэр шейм, Шхальтэ уз, кьэпнхэм Хушхуэ ар яхуэсхуэ, И кулкьыр пхуэуэуэун - Дагыи хуэунц хэлхуэ, Мнэ апхуэуэ пьжкьыр Бэджэм хуэсбэцш, Эзыр кьышхьыкьунур Кьыгьтэхэмэц жэп.

Бэрэжьей (Бузина)

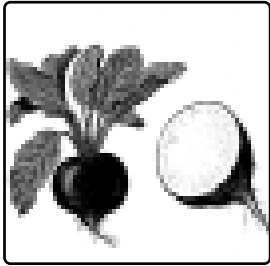
Бэрэжьейн варенэ Нэнэ схуэццыхькн, И тхэмьпэ гьэгьами Мэжу псы Бэфкн хэлццыхькн, Жьгьыр кьэбгьуэццхьнум, Нэхь мзыбгьуэццхьнум пгьэ, Хьыжэ екьэццэпцэм, Нэхь дэжуйхэм кьуэ, Шьхуэр зэбгьэццхьнум - Мэжуйауэжэм дежш, Шьгьэ фьццэуэ бэблэу Хуэзэрамуэ вындш.

Хьэцыбанэ

Хьэцыбанэ (Шиповник)

Фэри фойлху хьэцыбанэр, Тетхэц абы тезу банэр, Ауэ абы хуэдэу гьэгьэ Мь дунейм тегьт, Абы и мэм и дахагьэм Емылэмри хэтг? Шьхуэр фэри зэвгьэццхьнум, Мьхуэр кьызэресу уэс, Кьуэш нэжкьыкьым сригьусэу Ар кьызохьыр сэ гьэ кьэс, Ар ди нэнэ шейм ньжэтьхэ, Хэтуу жабэ витамин, Ун дэхэр дэжэу дзэм ншхым, Тьокл абы кьригьэпн, Кьыпхуэкуэуэ шьтгн грипп, Пхушхьыфнууц абы думп.

Балыджэ фьццэццыхуэ (Редька посевная)

Шьгьэжкн ар ун хадэм, Хэси шьы мьыбэдэм, Жэгундэ хуэдиуэ Бжыкьхэм фьццэуэ мэхуэ, И хушхуэагьэу хэлхэр Кьыпцэбгьэццкьуэццш, Ехьэлпэ ушхэн и пэ Ар ун псчэ Бэпкьтэпкьым, Кьэрегьэжкьыр дэгьуэуэ, Зэзым мьвэ итгьэуэ, Шьгьэццэцц хуэуэмэ Хушхуэуэ зьбохьэлпэ, Ауэ уз цьнагьэм Фэпкьым ебгьэжкьуэуэ.

Чьццэццыхуэ (Черемуха)

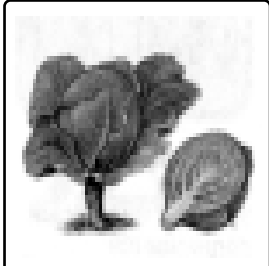
Шьгьэм хуэдэу хуэрегьэццш, Вындэм хуэдэун фьццэбэццш, И хушхуэагьэри кьэццхьнум, Кьэпнгуэ ирагьэжкьэуэ, Шхальтэ узкн хушхуэуэ кьэбэццш, Шьфэр ун тхэмьбыл хьыкьым, Ефэ шейуэ зэхэццш, Е унбг шьылэм нубьдаэм, Шьхуэ ипс шьцэпцэжкьэр, Уеблэмэ нэхэр кьуэуэмэ, Хуэсбэцц ипс зэхэццш, Мнэ апхуэуэуэ Бэджэм И хушхуэагьуэццш.

Памы

Памы (Апельсин)

Фьмышхькьуэ фэ Памыр, Апельсин жьхуэтер арш, И гьэ псор абы Шьхуэантгэ заццэу ирегьэжкн, Е Шапсыгьым, е Убыкьым, Е Абкьэзым нэхь кьышчокн, И пьагагькьэ мьнн дьдэу, Хуэбаринэцц, хуэжурейцц, Пьт и тхэмьпэр шьхуэ-фьшшафэцц, Ауэ и гьэгьахэр хужькь, Хуэданэгьуэцц, хуэгуэжкьычш, И хушхуэагьэжкьэмкн назьцш, Шхы кьэуэуэ ун жьжкьейр, Е пьларьгьэмэ уз шэ лейн, Шьгьэ лей пхэпхьн хэдэз шейм, Шьгьэжкн унэмн хуэейм.

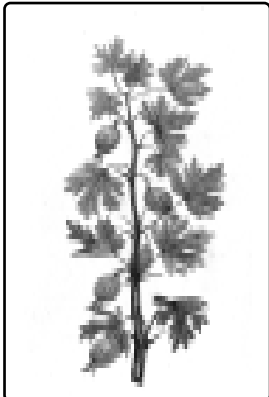
Кьэбыстэ (Капуста)

Ирофэз тхэмьбылэуэ узым, Иришамн мьвэ зэзым, Уеблэм егьэхьуж жьжкьейр, Нэгьуэцц узэмкн ялейш, Ар цьцэжкьуэм деж тхэмьпццш, Ин кьышхьыкьуэм тхэмьпэ шьццш.

Андэгурэ (Свербига)

Кьышчок ар мькьуэпэм, Шьхуэцц утэрипцэм, Шашкькн и фэр трагьтэф, Шхы хуэейм Бэмшлэм хуэфн, И куэцц абы витамин, Мэжу фьы дьдэу маркуэгьн.

Шхьырыб (Плод крыжовника)

Мьхуэуэуэ зы бгьэнышкьуэм Жинэ хуэдэц абы - шхьырыб, Армыраун пьэрэ цьхуэжэм Шьфашар абы шхьырыб, Витамин А, В, С-хэр А шхьырыбхэм куэду хэпцш, Ахэр пхуримькьуу шьтгн, шхы - Узу Бэджэр пццхьэцхуэ, Е варени, мармеладн Хэпццыхьынуу инкьуэцц тэццш.

(Кьыкьэццыхуэуэуэуэ).

